

วิธีการดำเนินการศึกษา

3.1 การดำเนินการ

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกสถานที่ทำการวิจัยบริเวณบ่อ polishing pond ของโรงงานเทพดงพรและมะพร้าว จังหวัดนครปฐม จากการสำรวจเบื้องต้นพบสาหร่ายหลายชนิดเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นพวก flagellate รองลงมาคือ diatom และ green algae ได้นำแบบจำลองเป็นถังกรองแบบน้ำไหลชั้น 3 ถังไปติดตั้ง โดยมีอัตราการไหลของน้ำ 100, 200 และ 400 ลิตร/วัน หรือเวลากักเก็บน้ำ 84 , 42 , และ 21 นาที ตามลำดับ การศึกษาทำโดยเก็บน้ำจากบ่อ polishing pond ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าน้ำดิบ (RAW WATER, RW) และน้ำที่ผ่านถังกรองทั้งสาม (E1, E2, E3) มาวิเคราะห์หาสมบัติทางเคมีและกายภาพเพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติภาพในการกำจัดสาหร่ายและดูการเปลี่ยนแปลงของพารามิเตอร์ตัวอื่น ๆ โดยเก็บข้อมูลทุกสัปดาห์เป็นเวลา 20 สัปดาห์ เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2530 ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 5 เดือน

3.2 อุปกรณ์

3.2.1 แบบจำลองถังกรองแบบน้ำไหลชั้น

แบบจำลองทำด้วยท่ออะคลิลิกใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายใน 9.4 เซนติเมตร ความสูง 100 เซนติเมตร ข้างในบรรจุตัวกรองสูง 90 เซนติเมตร มีท่อน้ำออกสำหรับเก็บตัวอย่างทำด้วยท่ออะคลิลิกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายใน 0.9 เซนติเมตร ติดท่อน้ำออกที่ระยะความสูง 15, 30, 45, 60, 75 และ 90 เซนติเมตร ของตัวกรองตามลำดับ โดยให้สามารถเก็บน้ำจากจุดกึ่งกลางของถังกรองได้ มีท่อน้ำเข้าและท่อระบายน้ำออกที่ฐานของแบบจำลอง ปิดแบบจำลองด้วยกระดาษอลูมิเนียมเพื่อป้องกัน

แสงแดด สำหรับท่อน้ำเข้าและท่อน้ำออกปิดด้วยเทปพลาสติกสีดำเพื่อป้องกันแสงแดดด้วยเช่นกัน การควบคุมอัตราการไหลของน้ำทำโดยควบคุมหัวความดันของน้ำให้คงที่ (constant head) โดยใช้ Submersible Water Pump ยี่ห้อ Terada Pump, Japan ขนาดอัตราการสูบน้ำ 400 ลิตร/นาที ที่ระดับความสูง 5 เมตร เข้ามาเก็บในถังพลาสติกขนาด 26 แกลลอน มีท่อน้ำไหลออกตลอดเวลาเพื่อควบคุมระดับน้ำในถังให้คงที่ จากนั้นควบคุมอัตราการไหลของน้ำที่เข้าระบบโดยควบคุมรูเปิดของท่อน้ำเข้า โดยใช้ตัวหนีบซึ่งปรับได้ (clamp) (รูปที่ 3.1)

3.2.2 ตัวกรอง

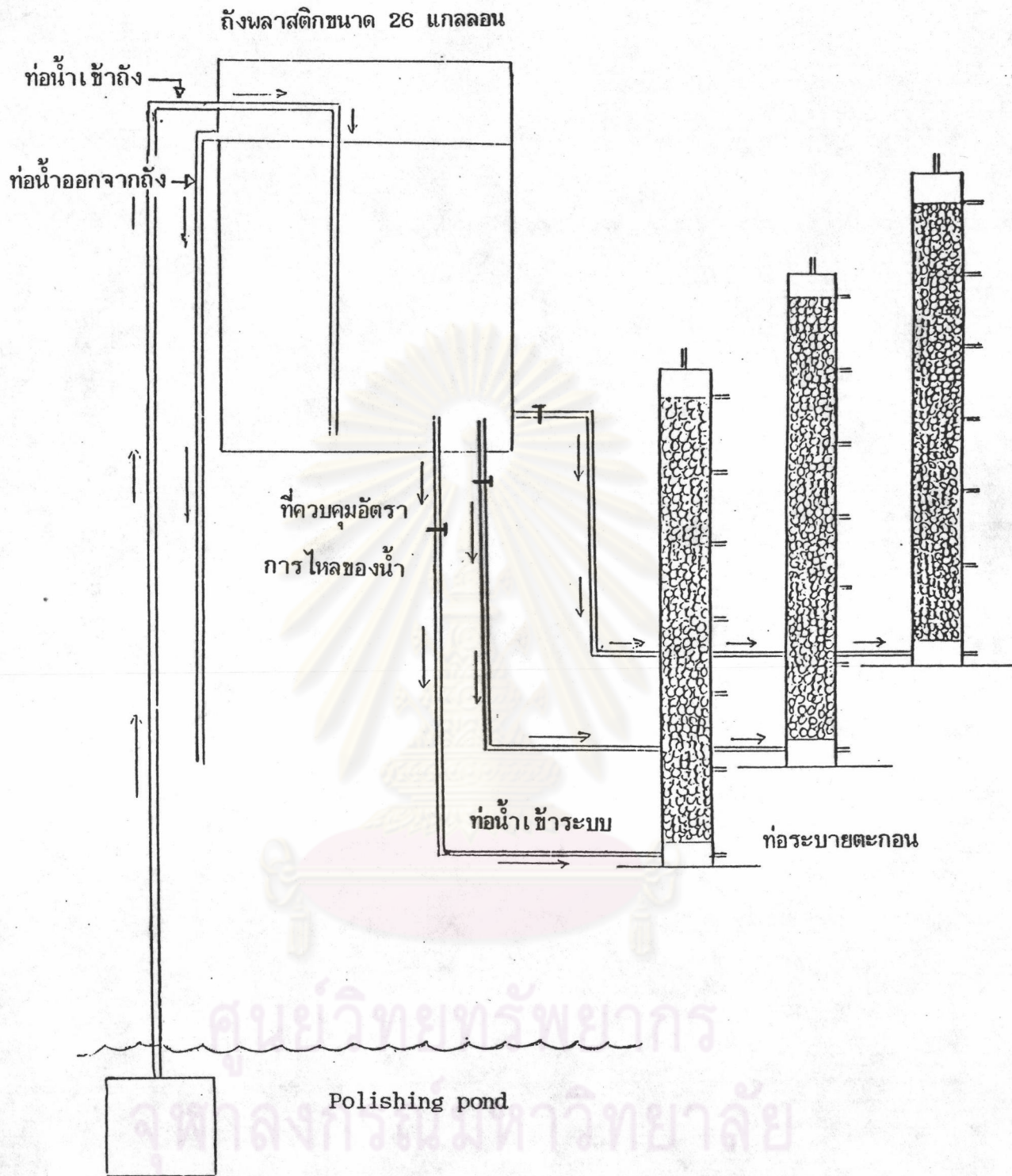
ตัวกรองที่ใช้บรรจุในแบบจำลองถังกรองเป็นพลาสติกมีเดีย (แหวนพลาสติก) ซึ่งทำด้วยฝาจุกพลาสติกโพลีเอทิลีนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.8 เซนติเมตร สูง 1.0 เซนติเมตร เจาะรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.1 เซนติเมตร เพื่อเพิ่มความพรุน (รูปที่ 3.2) ความพรุน 0.93 พื้นที่ผิว 2.654 ตารางเซนติเมตร/ลูกบาศก์เซนติเมตร จำนวนตัวกรองที่บรรจุ 1,200 อันต่อถังกรอง ลักษณะของถังกรองและตัวกรองมีดังนี้

ถังกรอง

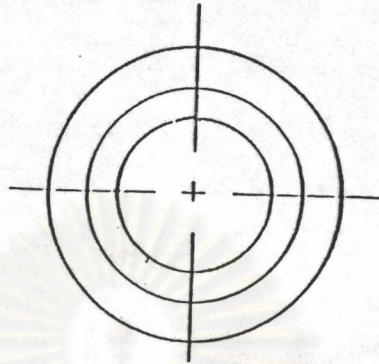
เส้นผ่าศูนย์กลางภายใน, เซนติเมตร	9.4
ความสูง, เซนติเมตร	100
ระดับน้ำในถัง, เซนติเมตร	95
ความสูงของตัวกรอง, เซนติเมตร	90
ปริมาตรที่ถูกลบแทนที่โดยตัวกรอง, ลิตร	0.4372
ปริมาตรของน้ำในถังกรอง, ลิตร	5.8086

พลาสติกมีเดีย

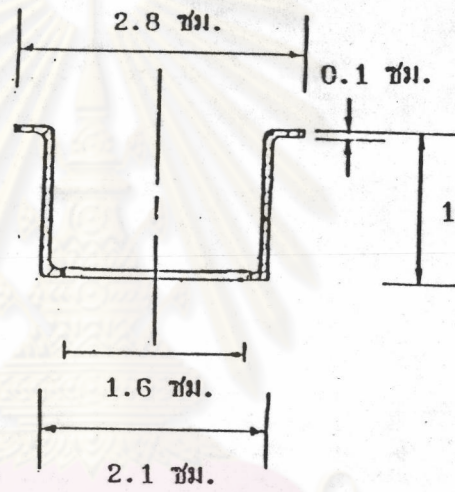
เส้นผ่าศูนย์กลาง, เซนติเมตร	2.8
ความสูง, เซนติเมตร	1
ความพรุน	0.93
พื้นที่ผิว เซนติเมตร ² /เซนติเมตร ³	2.654

รูปที่ 3.1 แสดงแบบจำลองถังกรองแบบน้ำไหลชั้น

ด้านบน

ด้านข้าง

รูปที่ 3.2 ตัวกรองพลาสติกกรีไต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 การเก็บตัวอย่างน้ำและการวิเคราะห์

3.3.1 การเก็บตัวอย่างน้ำ

แบ่งการเก็บตัวอย่างน้ำออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) การเก็บตัวอย่างน้ำที่ออกจากระบบถังกรองทั้ง 3 ถังกรอง (E1, E2, E3) และเก็บตัวอย่างน้ำดิบก่อนเข้าถังกรอง (RW) รวมทั้งหมด 4 ตัวอย่าง วิเคราะห์ หาคลอโรฟิลล์ เอ ความขุ่น พีเอช ออกซิเจนละลาย ออกซิเจน ไนโตรเจนทั้งหมด ฟอสฟอรัสทั้งหมด ความเป็นต่าง
- 2) การเก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับความสูงต่าง ๆ ของตัวกรอง คือที่ระดับความสูง 15, 30, 45, 60, 75, 90 เซนติเมตร ทำการวิเคราะห์หาคลอโรฟิลล์ เอ และความขุ่น

3.3.2 การวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ

รายการที่วิเคราะห์ในสนามมี พีเอช ออกซิเจน ออกซิเจนละลาย สำหรับคลอโรฟิลล์ เอ จะทำการกรองด้วยกระดาษกรองใยแก้ว (GFC) แล้วเก็บรักษาในสารละลายอะซีโตนก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ นอกนั้นนำมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตัวอย่างที่วิเคราะห์หาไนโตรเจนทั้งหมดทำการเก็บรักษาตัวอย่างด้วยกรดซัลฟูริกเข้มข้น ส่วนตัวอย่างที่วิเคราะห์หาฟอสฟอรัสเก็บรักษาตัวอย่างด้วย $HgCl_2$

การวิเคราะห์ จะทำการวิเคราะห์พารามิเตอร์ต่าง ๆ ตามวิธีที่ปรากฏอยู่ใน Standard Method (1985) ดังนี้

พารามิเตอร์

วิธีวิเคราะห์

1. pH	pH Meter
2. Temperature	Thermometer
3. Turbidity	Turbidimeter (หน่วย NTU)
4. Dissolved Oxygen	Azide Modification Method
5. Alkalinity	Titration Method
6. Total Kjeldahl Nitrogen	Macro-kjeldahl Method
7. Total Phosphorus	Perchloric Acid Digestion
and Ascorbic Acid Method
8. Chlorophyll a	Trichometric Method

3.4 การประมวลผล

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ Analysis of Variance (ANOVA) ดูค่าความแตกต่างของพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในน้ำดิบ และน้ำที่ผ่านเครื่องกรองหาประสิทธิภาพการกำจัดคลอโรฟิลล์ เอ ความขุ่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส นอกจากนี้ยังหาความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย